

BIBLIOGRAPHY

- Biedermann, Hans. *Leksykon symboli*. Trans. Jan Rubinowicz. Warszawa: Muza, 2003.
- Botting, Fred. *Gothic*. London, New York: Routledge Taylor & Francis Group, 1996.
- Cohen, Ed. "Hyding the Subject?: The Antinomies of Masculinity in *The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde*," *NOVEL: A Forum on Fiction* 37.1/2 (2004): 181–99.
- Drabble, Margaret. "Gothic Fiction." *The Oxford Companion to English Literature* 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Ellis, Markman. *The History of Gothic Fiction*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2000.
- Gish, Nancy K. "Jekyll and Hyde: The Psychology of Dissociation." *International Journal of Scottish Literature* 2 (2007): 1–10.
- Grotstein, James S. "The Alter Ego and Déjà Vu Phenomena: Notes and Reflections." In J. Rowan, M. Cooper. *The Plural Self Multiplicity in Everyday Life*, 28–50. London: SAGE Publications, 1999.
- Herdman, John. *The Double in Nineteenth-Century Fiction*. New York: Macmillan, 1990.
- Huang, Han-yu. "Monsters, Perversion, and Enjoyment: Toward a Psychoanalytic Theory of Post-modern Horror." *Concentric: Literary and Cultural Studies* 33.1 (2007): 87–110.
- Linehan, Katherine. "The Devil can cite Scripture: Intertextual Hauntings in *Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde*." *Journal of Stevenson Studies* 3 (2006): 5–32.
- MacDowell, Douglas M. "Hybris in Athens." *Greece & Rome* 23 (1976): 14–31.
- Macduffie, Allen. "Irreversible Transformations: Robert Louis Stevenson's Dr Jekyll and Mr Hyde and Scottish Energy Science." *Representations* 96.1 (2006): 1–20.
- Massey, Irving. "The Third Self: *Dracula*, *Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde* and *Mérimée's Lokis*." *Bulletin of the Midwest Modern Language Association* 6.2 (1973): 57–67.
- Miyoshi, Masao. "Dr. Jekyll and the Emergence of Mr. Hyde." *College English* 27.6 (1966): 470–80.
- Morris, David B. "Gothic Sublimity." *New Literary History* 16.2 (1985): 299–319.
- Snodgrass, Mary E. "Doppelgänger." *Encyclopedia of Gothic Literature*, 83–5. New York: Facts on File, 2005.
- Stevens, David. *The Gothic Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- Stevenson, Robert Louis. *The Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde*. Oxford: Oxford University Press, 2008 [1886].
- Stiles, Anne. "Robert Louis Stevenson's Jekyll and Hyde and the Double Brain." *Studies in English Literature, 1500–1900* 46.4 (2006): 879–900.
- Tatarkiewicz, Władysław. *Historia filozofii (T. 3). Filozofia XIX wieku i współczesna*. Warszawa: PWN, 1998.

ROBERT LOUIS STEVENSON FILOZOFICZNIE:
DUALIZM I EGZYSTENCJALIZM
W GOTYCKIEJ TRADYCJI LITERACKIEJ

Streszczenie

Powieść *The Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde* [Dr Jekyll i pan Hyde] (1886) Roberta Louisa Stevensona jest często traktowana jako bezpośredni tekst o wielowymiarowej koncepcji dualizmu, niepewności, lęku i słabości. W atmosferze wiktoriańskiej Anglii, gdzie świadomie unikano podejmowania nakreślonej hasłowo problematyki, powieść nie unika tematów, o których społeczeństwo wolałoby milczeć. Specyficzna tradycja literacka, historia Wielkiej Brytanii, XIX-wieczne odkrycia oraz debaty naukowe są jednymi z najważniejszych czynników, które sprawiają, że *The Strange Case* jest dziełem oryginalnym i niezapomnianym.

Przedstawiona w artykule filozoficzna refleksja nad powieścią obejmuje szereg pytań: dlaczego zagadnienie dualizmu w literaturze powraca? jaki jest jego sens w danym kontekście? na czym polega „wyjątkowość” dzieła inspirująca wielu następców Stevensonsona (np. Stephen King *Mroczna połowa*, 1989)? dlaczego ten motyw literacki jest tak popularny? Udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania w jednym artykule nie jest proste. Dlatego główny cel artykułu został ograniczony do prezentacji i analizy stanu człowieka w obliczu powstającego modernizmu z odniesieniem do idei filozoficznych popularnych na przełomie wieków. Na tej podstawie zostały sformułowane Stevenson’a podstawy filozofii dualizmu.

ROBERT LOUIS STEVENSON PHILOSOPHICALLY:
DUALISM AND EXISTENTIALISM
WITHIN THE GOTHIC CONVENTION

S u m m a r y

Robert Louis Stevenson’s *The Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde* (1886) has often been regarded as a direct text in its dealings with a multi-dimensional conception of dualism, insecurity, anxiety and weakness. In the constrained moral atmosphere of Victorian England, where such issues were consciously or even intentionally avoided, the novel seemed to be articulating difficult themes about which society preferred to remain silent. A specific literary tradition, the history of Great Britain, scientific discoveries and lively, scientific debates of the 19th-century are ones of the most significant factors which make *The Strange Case* so original and memorable.

The study poses a number of questions: Why does the history of the double return? What is a meaning of a double in a given context? What is so significant about this concept that it has inspired many others successors (e.g. Stephen King’s *The Dark Half*, 1989)? Why this motif is so popular? The project of delivering the answers to these questions in a one paper is not straightforward. Therefore, the main purpose of this article is limited to presentation and analysis of a condition of men in the face of emerging Modernism with a close reference to philosophical ideas of the turn of the century. On such basis, it investigates the foundations of Stevensonian philosophy of dualism.

Summarised by Urszula Czyżewska

Słowa kluczowe: Stevenson, filozofia dualizmu, dualizm, gotycka tradycja literacka.

Key words: Stevenson, philosophy of dualism, duality, Gothic convention.

Information about Authors:

URSZULA CZYŻEWSKA, PhD—the Scientific Society of John Paul II Catholic University of Lublin, Lublin, Poland; address for correspondence—e-mail: ukczyzewska@gmail.com

Rev. GRZEGORZ GŁĄB, PhD—the Institute of Polish Studies, Department of Literature of Realism and Naturalism, John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raclawickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: grzesiu.tst@gmail.com